

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Γ' ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α.ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ, Επιστολή στον Μενοικέα, 122

Μήτε νέος τις ὦν μελλέτω φιλοσοφεῖν, μήτε γέρων ὑπάρχων κοπιάτω φιλοσοφῶν· οὔτε γὰρ ἄωρος οὐδείς ἐστίν οὔτε πάρωρος πρὸς τὸ κατὰ ψυχὴν ὑγιαῖνον. Ὁ δὲ λέγων ἢ μήπω τοῦ φιλοσοφεῖν ὑπάρχειν ὥραν ἢ παρεληλυθέναι τὴν ὥραν, ὁμοίός ἐστιν τῷ λέγοντι πρὸς εὐδαιμονίαν ἢ μήπω παρεῖναι τὴν ὥραν ἢ μηκέτι εἶναι. Ὡστε φιλοσοφητέον καὶ νέω καὶ γέροντι, τῷ μὲν ὅπως γηράσκων νεάζῃ τοῖς ἀγαθοῖς διὰ τὴν χάριν τῶν γεγονότων, τῷ δὲ ὅπως νέος ἅμα καὶ παλαιός ἦ διὰ τὴν ἀφοβίαν τῶν μελλόντων. Μελετᾶν οὖν χρὴ τὰ ποιοῦντα τὴν εὐδαιμονίαν, εἴπερ παρούσης μὲν αὐτῆς πάντα ἔχομεν, ἀπούσης δὲ πάντα πράττομεν εἰς τὸ ταύτην ἔχειν.

A1.α. Να αναφέρετε αν το περιεχόμενο των προτάσεων είναι Σωστό ή Λανθασμένο, με βάση το περιεχόμενο του κειμένου.

- 1.Οι νέοι δεν αρμόζει να κωλυσιεργούν σχετικά με την ενασχόλησή τους με τη φιλοσοφία.
- 2.Δεν είναι όλοι ώριμοι για τη φιλοσοφία.
- 3.Πάντα είναι κατάλληλος ο χρόνος για ευτυχία.
- 4.Ο γέρος, καθώς φιλοσοφεί, μένει νέος, αν και γερνά.
- 5.Αν η ευτυχία απουσιάζει, οι άνθρωποι πραγματοποιούν κάθε ενέργεια, για να την αποκτήσουν.

(Μονάδες 5)

A1.β. «μήτε μελλέτω», «μήτε κοπιάτω»: Ποια έγκλιση χρησιμοποιείται και σε τι εξυπηρετεί η χρήση της;

(Μονάδες 5)

B1.«Ὁ δὲ λέγων ἢ μήπω τοῦ φιλοσοφεῖν ὑπάρχειν ὥραν ἢ παρεληλυθέναι τὴν ὥραν, ὁμοίός ἐστιν τῷ λέγοντι πρὸς εὐδαιμονίαν ἢ μήπω παρεῖναι τὴν ὥραν ἢ μηκέτι εἶναι»

Ποια άποψη διατυπώνει ο Επίκουρος για την ενασχόληση με τη φιλοσοφία και με ποιον τρόπο προσπαθεί να ενισχύσει την άποψή του αυτή;

(Μονάδες 10)

B2. Τι σημαίνει εὐδαιμονία για τους περισσότερους φιλοσόφους και για τον Επίκουρο;

(Μονάδες 10)

B3. Να επιλέξετε την ορθή απάντηση.

1. Δίκη με κατηγορία τη θρησκευτική ασέβεια έχει υποστεί:

- α. ο Αριστοφάνης.
- β. ο Αισχύλος.
- γ. ο Σοφοκλής.
- δ. ο Ευριπίδης.

2. Ο Πλάτωνας πραγματοποίησε το δεύτερο ταξίδι του στις Συρακούσες ύστερα από πίεση του:

- α. Αρχύτα.
- β. Διονυσίου του Ι.
- γ. Διονυσίου του ΙΙ.
- δ. Δίωνα.

3. Στον ομώνυμο διάλογο, ο Πρωταγόρας χρησιμοποιεί τους εξής τρόπους, για να εκθέσει τις απόψεις του:

- α. τον μύθο, τη διάλεξη και τον σχολιασμό των ποιητικών κειμένων.
- β. τον μύθο, την ειρωνεία και τον σχολιασμό των ποιητικών κειμένων.
- γ. την ειρωνεία, τον διάλογο και τον σχολιασμό των ποιητικών κειμένων.
- δ. τις ρητορικές ερωτήσεις, τη διάλεξη και τον μύθο.

4. Στην «Πολιτεία» ο Κέφαλος υποστηρίζει ότι δικαιοσύνη είναι:

- α. να αποδίδονται τα ίσα.
- β. η εντιμότητα στις συναλλαγές.
- γ. ο νόμος του ισχυρότερου.
- δ. μια υποκριτική κοινωνική σύμβαση.

5. Όταν ο Αριστοτέλης επέστρεψε στην Αθήνα, η διεύθυνση της Ακαδημίας είχε αναληφθεί από τον:

- α. Θεόφραστο.
- β. Πλάτωνα.
- γ. Ηρακλείδη.
- δ. Ξενοκράτη.

(Μονάδες 10)

B4. Για κάθε λέξη που σας δίνεται να γράψετε δύο σύνθετες ομόρριζες λέξεις στη Νέα Ελληνική, εκ των οποίων η μία να είναι ουσιαστικό και η άλλη ρήμα.

- 1. ψυχήν:
- 2. ὄμοιος:

3. ποιοῦντα:
4. πράττομεν:
5. ἔχειν:

(Μονάδες 10)

B5.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

[26] Την παιδεία λοιπόν που μας εκληροδότησαν οι πρόγονοί μας τόσο πολύ απέχω να την περιφρονώ, ώστε εγκρίνω και αυτήν που εισήχθη στη δική μας εποχή και εννοώ τη γεωμετρία και την αστρονομία και αυτούς που ονομάζουν εριστικούς διαλόγους, που με αυτούς οι μεν νεότεροι ευχαριστούνται περισσότερο απ' ό,τι πρέπει, από τους πρεσβυτέρους όμως δεν υπάρχει ούτε ένας που να μη τους βρίσκει ανυπόφορους.

[27]Εγώ όμως σε εκείνους που θέλουν να καταγίνουν με αυτά, τους συνιστώ να καταβάλλουν προσπάθειες και πάντα να προσέχουν και προσθέτω, ότι, αν καμιά άλλη ωφέλεια δεν φέρουν τα μαθήματα αυτά, ασφαλώς αποτρέπουν τουλάχιστον τους νεότερους από πολλές άλλες παρεκτροπές. Πράγματι, στους ανθρώπους αυτής της ηλικίας έχω την ιδέα ότι δεν μπορούν να βρεθούν μελέτες ωφελιμότερες από αυτές ούτε να τους ταιριάζουν περισσότερο· [28] στους πρεσβυτέρους όμως και εκείνους που έγιναν πλέον άνδρες επιμένω ότι οι σπουδές αυτές δεν ταιριάζουν. Βλέπω, δηλαδή, μερικούς από αυτούς που έχουν τελειοποιηθεί στους κλάδους αυτούς τόσο, ώστε να τους διδάσκουν και στους άλλους, ότι ούτε χρησιμοποιούν την ειδικότητα που έχουν, όταν πρέπει, και συγχρόνως στα άλλα ζητήματα της ζωής ότι είναι περισσότερο ανόητοι από τους μαθητές τους, για να μην πω από τους δούλους τους.

Ισοκράτης, *Παναθηναϊκός* 26-28

Να συγκρίνετε τα δύο κείμενα σχετικά με τις απόψεις που προβάλλονται σε αυτά, αναφορικά με τη χρησιμότητα της γνώσης σε νέους και πρεσβύτερους.

(Μονάδες 10)

ΟΡΟΣΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΑΒΡΙΛΗΣ